

Teren prywatny – ochrona prywatności własnej i bliskich osób w internecie

SCENARIUSZ DO ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

OBSZAR: INTERNET I PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Scenariusz zajęć został opracowany do wykorzystania na przedmiocie **Edukacja zdrowotna**. Nauczyciel może elastycznie dostosować zaproponowane tutaj treści do specyfiki grupy, z którą pracuje. Scenariusz opiera się na sytuacjach codziennych i realnych wyborach, co sprzyja budowaniu samodzielności oraz odpowiedzialności za własne zdrowie. Nauczyciel decyduje, w jaki sposób wykorzysta ten materiał, uwzględniając potrzeby i możliwości swoich uczniów.



Treści programowe

Treści zawarte w scenariuszu odnoszą się do podstawy programowej z zakresu przedmiotu **Edukacja zdrowotna, Dział 9. Internet i profilaktyka uzależnień, punkt 1**. [uczeń] *omawia sposoby ochrony prywatności swojej i bliskich osób, w tym zagrożenia związane z udostępnianiem wizerunku dzieci w Internecie (sharenting)*. Koncentrują się na pytaniu przewodnim: „Jak bezpiecznie korzystać z internetu oraz reagować na objawy uzależnienia fizycznego i behawioralnego?”.

Scenariusz jest przeznaczony dla szkoły ponadpodstawowej.



Pojęcia kluczowe: sharenting, ochrona prywatności, przepisy prawne dotyczące ochrony wizerunku



Cel główny

Uczeń rozumie znaczenie ochrony prywatności swojej i bliskich osób w Internecie oraz potrafi analizować konsekwencje publikacji wizerunku (w tym dzieci) i szukać kompromisowych rozwiązań w sytuacjach konfliktowych.



Cele operacyjne

Wiedza i umiejętności

Uczeń:

- wskazuje, oraz jakie są ich formy ochrony prawnej wizerunku i prywatności w internecie;
- wymienia zagrożenia związane z nieprzemyślanym publikowaniem zdjęć i treści w sieci (m.in. sharenting);
- wymienia, jakie prawa przysługują dziecku i rodzicom w kontekście publikowania wizerunku;
- podejmuje świadome decyzje dotyczące publikacji zdjęć;
- wskazuje możliwe konsekwencje nieprzemyślanego udostępniania treści w internecie;
- rozróżnia sytuacje, w których zgoda na publikację wizerunku jest konieczna.

Postawy

Uczeń:

- prezentuje postawę odpowiedzialności i rozwagi w udostępnianiu wizerunku w internecie,
- prezentuje postawę empatii wobec osób, których wizerunek został naruszony;
- prezentuje postawę otwartości na poszukiwanie kompromisu i konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.



Formy pracy

- praca indywidualna;
- praca w grupach;
- praca na forum klasy (zbiorowa).



Metody i techniki pracy

- metody asymilacji wiedzy – miniwykład wprowadzający, rozmowa kierowana;
- metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy – studium przypadku (case study), burza mózgów, dyskusja moderowana;
- metody waloryzacyjne – symulacja (drama edukacyjna), refleksja indywidualna;
- metody praktyczne – ćwiczenie aktywizujące „Bilans prywatności”, odgrywanie ról i negocjacje.



Pomoce dydaktyczne

- karta pracy;
- materiały dodatkowe zamieszczone na końcu scenariusza;
- ankieta ewaluacyjna (opcjonalnie);
- prezentacja multimedialna.



Ewaluacja osiągnięć

- obserwacja zaangażowania uczniów w pracę grupową;
- ocena aktywności w dyskusji i podczas symulacji sądowej;
- refleksje pisemne uczniów w karcie pracy – np. opis jednego rozwiązania kompromisowego.

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

1

Wprowadzenie – Ćwiczenie aktywizujące „Bilans prywatności”

Celem ćwiczenia jest zaktywizowanie uczniów, rozwijanie ich świadomości na temat decyzji o publikowaniu zdjęć w Internecie oraz ćwiczenie szybkiego podejmowania decyzji w grupie i przygotowanie do dyskusji.

Nauczyciel informuje uczniów, że zadanie będzie wymagało szybkich decyzji. Na tablicy interaktywnej prezentuje slajdy ze zdjęciami, które mogą być potencjalnie opublikowane w internecie. Każdy slajd widoczny jest nie dłużej niż jedną minutę.

Uczniowie pracują w trzyosobowych zespołach. Ich zadaniem jest zdecydować, czy dane zdjęcie powinno zostać opublikowane, czy nie. Decyzję podejmują wspólnie – poprzez głosowanie większością głosów albo przedstawienie krótkich argumentów. Swoją decyzję uczniowie sygnalizują np. gestem: kciuk w górę oznacza „publikujemy”, kciuk w dół – „nie publikujemy”. Alternatywnie uczniowie mogą użyć kart: zielonej (zgoda na publikację) lub czerwonej (brak zgody).

Po zakończeniu prezentacji nauczyciel rozpoczyna krótkie podsumowanie, zadając pytania, np.:

- Czy łatwo było dojść do wspólnego stanowiska?
- Czy zmienilibyście zdanie, gdyby zdjęcie przedstawiało Was samych?
- Czy zdarzyło się Wam, że Wasz wizerunek został opublikowany bez zgody?
- Czy kiedykolwiek opublikowaliście zdjęcie innej osoby bez jej wiedzy?

Uczniowie odpowiadają dynamicznie, również za pomocą gestów lub kart. Nauczyciel nie ocenia odpowiedzi, aby zapewnić bezpieczną atmosferę do szczerzej wymiany doświadczeń.

Na zakończenie tej części nauczyciel zwraca uwagę, że decyzje o publikacji zdjęć w internecie często podejmowane są w bardzo krótkim czasie – bywa, że w ułamku sekundy. Nieprzemyślane działania mogą prowadzić do poważnych konsekwencji: utraty prywatności, hejtu czy nieuprawnionego wykorzystania wizerunku.

2 Symulacja procesu sądowego

Nauczyciel zaprasza uczniów do odegrania ról osób, które próbują znaleźć kompromis w sprawach dotyczących publikacji zdjęć w internecie. Uczniowie tworzą 6-osobowe zespoły.



Wskazówka: Jeśli nie ma możliwości podziału na zespoły sześćosobowe, można przeprowadzić aktywność z grupami mniejszymi (5-, a nawet 4-osobowymi), wówczas należy zrezygnować z roli obserwatora, przydzielając zadania tej postaci pozostałym członkom grupy.

Każdy zespół otrzymuje instrukcję oraz opis sprawy. Nauczyciel może zdecydować, czy wszystkie grupy pracują nad tą samą sprawą, czy też nad różnymi – dzięki temu w podsumowaniu możliwe będzie porównanie wyników i trudności.

Przebieg ćwiczenia:

1. **Losowanie ról** – każdy uczeń losuje kartę roli i zapoznają się z opisem.
2. **Wprowadzenie** – uczniowie krótko (w jednym zdaniu) przedstawiają w swoim zespole, kogo reprezentują (np. rodziców, dziecko, NGO, sędziego, obserwatora).
3. **Zapoznanie się z materiałem** – grupa wspólnie czyta „tło sprawy”.
4. **Dyskusja:**
 - o **Runda pierwsza** – każda strona, kolejno przedstawia swoje stanowisko i argumenty.
 - o **Runda druga** – grupa opracowuje propozycje kompromisowych rozwiązań.

- **Runda trzecia** – podejmowane są negocjacje i próba wypracowania wspólnego konsensusu.

5. **Prezentacja** – zespoły przedstawiają swoje wnioski na forum klasy: jakie rozwiązania udało się wypracować i jakie trudności napotkali.



Wskazówka: W razie potrzeby nauczyciel może uzupełnić dyskusję grup, przekazując materiał dodatkowy **Możliwe kompromisy**.

3

Podsumowanie i refleksja

Nauczyciel kieruje rozmowę podsumowującą pracę grup. Zadaje pytania:

- Które propozycje wydają się realistyczne?
- Jakie prawa dzieci i rodziców zostały uwzględnione?
- Jakie zagrożenia udało się zminimalizować?
- Czy zaprezentowane historie mogły wydarzyć się naprawdę?



Wskazówka: Nauczyciel może także przekazać uczniom informacje na temat kontekstu spraw (zob. materiał dodatkowy **Kontekst**).

Uczniowie dzielą się swoimi obserwacjami. Nauczyciel podsumowuje najważniejsze wnioski, podkreślając kluczowe przesłanie:

- **Ochrona prywatności** to świadome i odpowiedzialne działania w sieci względem siebie oraz innych osób.
- Warto szukać **kompromisu** między różnymi prawami i potrzebami.
- **Publikacja wizerunku** powinna zawsze odbywać się z poszanowaniem prywatności i bezpieczeństwa osób, których dotyczy.



Wskazówka: W trakcie podsumowania nauczyciel może wykorzystać drugą część prezentacji multimedialnej, zawierającej najważniejsze informacje.

Ewaluacja

Chętni uczniowie dzielą się swoimi wnioskami na forum klasy (np. co było dla nich najważniejsze, czego się nauczyli). Dodatkową formą ewaluacji może być krótka ankieta lub karta refleksji – uczniowie zapisują, co nowego zapamiętali i co mogą zastosować w życiu (Ankieta ewaluacyjna).



Sposoby dostosowania przebiegu zajęć w zakresie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Podczas realizacji zajęć należy pamiętać o indywidualnych możliwościach uczniów, tak aby każdy z nich miał poczucie bezpieczeństwa i komfortu. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi warto zastosować następujące rozwiązania:

- **Praca w zespołach** – w symulacji sądowej liczba ról może być ograniczona, aby uniknąć sytuacji przytłoczenia nadmiarem zadań.
- **Przystosowane materiały dydaktyczne** – karty pracy i scenki mogą być przygotowane w wersji z powiększoną czcionką, z kontrastowymi kolorami oraz ikonami ułatwiającymi zrozumienie treści. Prezentacja multimedialna powinna zawierać proste grafiki i czytelne nagłówki.
- **Alternatywne formy wypowiedzi** – uczniowie mogą przedstawiać swoje pomysły nie tylko w formie pisemnej, ale również ustnie, poprzez rysunek, mapę myśli lub za pomocą symboli (np. karteczek samoprzylepnych czy naklejek).
- **Jasne i krótkie instrukcje** – polecenia warto podawać etapami, w formie prostych komunikatów zapisanych na tablicy lub w kartach pracy. Ważne, aby uczeń miał możliwość powtórzenia i sprawdzenia polecenia przed wykonaniem zadania.

- **Dodatkowy czas na refleksję i zadania** – w razie potrzeby uczniowie mogą otrzymać więcej czasu na opracowanie swojego stanowiska lub przygotowanie notatek.

Dostosowania te mają na celu nie tylko wyrównanie szans edukacyjnych, ale również wzmocnienie poczucia sprawczości i aktywnego uczestnictwa uczniów w procesie zajęć.



Komentarz metodyczny dla nauczyciela

Proponowane aktywności mają na celu wzmocnić świadomość uczniów, że mają realny wpływ na decyzje dotyczące wizerunku własnego oraz bliskich osób w internecie. Poprzez pracę w grupach i symulację procesu sądowego uczniowie rozwijają świadomość konsekwencji swoich działań, uczą się świadomie podejmować decyzje i testować strategie ochrony prywatności. Jednocześnie sytuacja odgrywania różnych ról sprzyja pogłębianiu empatii, dostrzegania różnych perspektyw na to samo zjawisko.

W rozmowach z uczniami istotne jest unikanie oceniania ich wyborów oraz stawianie pytań otwartych, np.: „Jakie rozwiązania według Ciebie są sprawiedliwe dla obu stron?” lub „Co byłoby najbardziej bezpieczne dla dziecka?”. Odzwierciedlanie wypowiedzi uczniów, np. „Słyszę, że obawiasz się, iż zdjęcia mogą zostać wykorzystane w złym celu”. Taki dialog sprzyja budowaniu zaufania i wspieraniu samodzielnego myślenia.

Podsumowanie pozwala krótko usystematyzować wiedzę, obejmując definicję sharentingu, prawa dzieci do prywatności oraz przepisy prawne dotyczące ochrony wizerunku. Większość czasu poświęcona jest działaniom praktycznym, takim jak analiza scenek, symulacja procesu sądowego czy negocjacje rozwiązań kompromisowych.

Teoria wynika z praktyki – uczniowie poznają ją w kontekście konkretnych przypadków i rozwiązywania problemów.

Lekcja sprzyja pogłębieniu świadomości uczniów w zakresie własnego zaangażowania w pracę grupową i indywidualną oraz utrwalaniu treści uznanych przez nich za wartościowe. Rozwija refleksję nad własnym zachowaniem i postawami wobec prywatności w internecie, podkreślając, że zmiana zaczyna się od małych kroków, takich jak niepublikowanie zdjęć bez zgody, ustawienie prywatności kont w mediach społecznościowych czy informowanie bliskich o ryzykach.

Materiały dodatkowe

Realizację treści zawartych w scenariuszu, można poprzedzić lub rozszerzyć o materiały z rekomendowanych zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej (zpe.gov.pl):

- **„[Dane wrażliwe i ich ochrona](#)”, materiał edukacyjny opublikowany na ZPE** [online, dostęp dn. 17.12.2025]
Materiał dotyczy ochrony danych wrażliwych w kontekście edukacji informatycznej. Uczniowie uczą się rozpoznawać, czym są dane osobowe wrażliwe, podają przykłady takich danych oraz analizują sytuacje, w których ich przetwarzanie jest legalne. Lekcja obejmuje dyskusję, pracę z multimediami, quizy edukacyjne oraz pracę w grupach nad zasadami bezpiecznego zachowania w sieci. Celem zajęć jest rozwijanie świadomości ochrony prywatności w sieci, znajomości zasad RODO oraz umiejętności praktycznego stosowania zasad bezpieczeństwa danych osobowych.
- **„[Przetwarzanie danych osobowych](#)”, materiał edukacyjny opublikowany na ZPE** [online, dostęp dn. 17.12.2025]
Materiał dotyczy przetwarzania danych osobowych w kontekście edukacji informatycznej.

Uczniowie uczą się definiować pojęcie przetwarzania danych osobowych, poznają zasady ich przetwarzania oraz prawa osób, których dane są przetwarzane. Lekcja obejmuje pracę z multimediami (animacja edukacyjna), ćwiczenia indywidualne i w parach, analizę tekstu oraz interaktywne zadania „Sprawdź się”. Celem zajęć jest rozwijanie świadomości prawnej w zakresie ochrony danych osobowych, umiejętności stosowania zasad bezpieczeństwa danych w praktyce oraz znajomości operacji uznawanych za przetwarzanie danych osobowych, takich jak gromadzenie, przechowywanie, modyfikacja czy udostępnianie.

- **„Ochrona danych osobowych”**, materiał edukacyjny opublikowany na ZPE [online, dostęp dn. 17.12.2025]

Materiał dotyczy ochrony danych osobowych w edukacji informatycznej. Uczniowie uczą się rozróżniać dane zwykłe od danych wrażliwych, podają przykłady danych osobowych oraz poznają zadania i obowiązki administratora i inspektora danych osobowych. Lekcja obejmuje pracę z tekstem i multimediami (infografika), dyskusję klasową, ćwiczenia interaktywne „Sprawdź się” oraz analizę przypadków naruszeń bezpieczeństwa danych. Celem zajęć jest rozwijanie świadomości prawnej w zakresie ochrony danych osobowych, umiejętności identyfikowania zagrożeń związanych z przetwarzaniem danych oraz stosowania odpowiednich zasad bezpieczeństwa w praktyce.



Bibliografia

- Bagieńska-Masiota A. (b.r.), „10 zasad rozpowszechniania wizerunku w Internecie”, Strefa Prawa SWPS, [online, dostęp dn. 1.09.2025].
- Cydzik S., (2025), „Za zdjęcia z dzieciństwa pozew, ale z odszkodowaniem może być trudno”, „Rzeczpospolita”, 7.08.2025 [online, dostęp dn. 1.09.2025].

- Fundacja Instytut Cyberbezpieczeństwa, (2025), [„Sharenting – kiedy rodzice przekraczają granice i jakie są tego konsekwencje prawne?”](#) [online, dostęp dn. 1.09.2025].
- Januszewska P., (2025), [„Sharenting, czyli wyzysk dzieci w sieci. To naprawdę proste! \[rozmowa\]”](#), „Krytyka Polityczna”, 26.07.2025, [online, dostęp dn. 1.09.2025].
- Karaszewska Z., (2023), [„Sharenting. Czy masz prawo wrzucić zdjęcie swojego dziecka do internetu?”](#), „Kosmos dla Dziewczynek” [online, dostęp dn. 1.09.2025].
- [Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.](#) (Dz.U. 1991 r. Nr 120, poz. 526) [online, dostęp dn. 1.09.2025].
- Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU), (b.r.), [materiały Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom](#) [online, dostęp dn. 1.09.2025].
- Państwowy Instytut Badawczy NASK, (b.r.), materiały projektu [„Kampanie edukacyjno-informacyjne na rzecz upowszechniania korzyści z wykorzystywania technologii cyfrowych”](#), Ministerstwo Cyfryzacji i NASK, [online, dostęp dn. 1.09.2025].

Sprawa sądowa

– instrukcja pracy w grupach

KARTA PRACY (WERSJA A-D)

1. Losowanie

Każda osoba w grupie losuje kartę roli, a następnie zapoznaje się z opisem.

2. Wprowadzenie

Kolejno każda osoba przedstawia bardzo krótko pozostałym członkom zespołu swoją rolę.

3. Wdrożenie

Grupa zapoznaje się z materiałem „tło sprawy”, a następnie rozpoczyna dyskusję.

- Cel: wypracowanie wspólnej decyzji w oparciu o **konsensus** – wszyscy muszą się zgodzić.
- Runda 1 – stanowiska stron: każdy prezentuje swoje stanowisko.
- Runda 2 – propozycje rozwiązań: uczestnicy przedstawiają swoje pomysły i postulaty.
- Runda 3 – negocjacja: dyskusja nad przedstawionymi rozwiązaniami, próba kompromisu. Uwaga: sędzia wypowiada się jako ostatni.
- Obserwatorzy: w trakcie całego posiedzenia reagują zgodnie z opisem roli.

4. Zakończenie

Obserwator 2 prezentuje krótkie podsumowanie dla całej klasy: jakie rozwiązania udało się wypracować, jakie były trudności.

Sprawa sądowa. Nastolatek kontra rodzice o sharenting

KARTA PRACY (WERSJA A)

Tło sprawy

Piętnastoletnia nastolatka pozywa swoich rodziców o naruszenie prawa do prywatności i wizerunku. Od kilku lat rodzice publikują w mediach społecznościowych liczne zdjęcia córki: od zdjęć z dzieciństwa (np. w wannie) po fotografie z życia szkolnego i rodzinnego. Nastolatka twierdzi, że stało się to powodem drwin w szkole oraz że nie życzy sobie dalszej publikacji. Domaga się usunięcia zdjęć i zakazu ich udostępniania.

Rodzice bronią się, że nie mieli złych intencji, chcieli dzielić się radością wychowania córki i że publikacje te nie były upokarzające.



Karta roli procesowej – Nastolatka (powódka)

- Twoje argumenty:
 - Masz prawo do prywatności i kontroli nad swoim wizerunkiem.
 - Publikowanie zdjęć bez twojej zgody narusza twoje dobra osobiste.
 - Doświadczyłaś przykrych komentarzy i drwin w szkole, co wpłynęło na poczucie własnej wartości.
 - Rodzice powinni chronić cię przed zagrożeniami w internecie, a nie je pogłębiać.
- Twoje oczekiwania:
 - Usunięcie wszystkich zdjęć, które cię dotyczą.
 - Zakaz dalszej publikacji twojego wizerunku bez twojej zgody.



Karta roli procesowej – Rodzice (pozwani)

- Wasze argumenty:
 - Publikowaliście zdjęcia z miłości i dumy, nie dla ośmieszenia.
 - Zdjęcia były publikowane na profilach prywatnych, dostępnych tylko dla rodziny i znajomych.
 - Uważacie, że jako rodzice macie prawo decydować o wychowaniu i reprezentowaniu dziecka w mediach społecznościowych, dopóki jest ono niepełnoletnie.
 - Publikacje wzmacniały więzi rodzinne i dokumentowały wspólne życie.
- Wasze oczekiwania:
Oddalenie pozwu lub kompromis (np. ograniczenie publikacji, ale nie całkowity zakaz).



Karta roli procesowej – Pełnomocnik NGO chroniącej prawa dzieci

- Twoje argumenty:
 - Dzieci mają niezbywalne prawo do prywatności, nawet wobec własnych rodziców.
 - Sharenting może prowadzić do krzywdy psychicznej, cyberprzemocy i kradzieży tożsamości.
 - Konwencja o prawach dziecka nakłada na rodziców obowiązek ochrony, a nie naruszania praw dziecka.
- Twoje oczekiwania:
Wypracowanie zasad ograniczających sharenting i zapewniających dzieciom możliwość współdecydowania o swoim wizerunku.



Karta roli procesowej – Sędzia

- Twoje zadania:
 - Wysłuchać wszystkich stron.
 - Zadawać pytania (np.: Jak publikacje rodziców wpłynęły na życie nastolatki? Czy rodzice pytali córkę o zgodę? Jakie przepisy chronią dzieci?).
 - Podsumować argumenty stron bez wydawania wyroku, wskazując główne pola konfliktu: prawo dziecka do prywatności kontra prawo rodziców do wychowania i wolności wypowiedzi.



Karta roli procesowej – Obserwator 1.

- Twoje zadania:
 - Pilnować, czy wszyscy uczestnicy mają możliwość wypowiedzi.
 - Zwracać uwagę, czy grupa przestrzega zasad dialogu i współpracy.
 - Notować strategie osiągnięcia konsensusu przez grupę.



Karta roli procesowej – Obserwator 2.

- Twoje zadania:
 - Analizować argumentację grupy i zapisywać mocne oraz słabe strony propozycji.
 - Przygotować krótkie podsumowanie dla całej klasy: jakie rozwiązania udało się wypracować, jakie były trudności.
 - Zadawać dodatkowe pytania grupie po zakończeniu dyskusji, wspierając refleksję nad procesem negocjacji.

Sprawa sądowa. Influencerka kontra dorosłe dziecko

KARTA PRACY (WERSJA B)

Tło sprawy

Popularna influencerka prowadzi od lat bloga i konto na Instagramie o tematyce parentingowej. Od narodzin dziecka publikowała zdjęcia i wpisy dokumentujące jego życie, co przyciągnęło dużą liczbę obserwatorów i pozwalało utrzymywać rodzinę z reklam i współprac komercyjnych.

Po osiągnięciu pełnoletności dziecko pozywa matkę o naruszenie prawa do prywatności i wizerunku. Twierdzi, że publikacje spowodowały hejt w szkole i utratę poczucia prywatności. Domaga się odszkodowania i usunięcia całego archiwum.



Karta roli procesowej – Dorosłe dziecko (powód)

- Twoje argumenty:
 - Od najmłodszych lat życie było dokumentowane i udostępniane publicznie bez zgody.
 - Straciłeś prawo do prywatności – dzieciństwo i dorastanie stały się „treścią do sprzedaży”.
 - Doświadczyłeś hejtu i wyśmiewania w szkole; brak kontroli nad własnym wizerunkiem.
 - Teraz jako osoba dorosła chcesz chronić swoją prywatność i tożsamość.
- Twoje oczekiwania:
 - Usunięcie archiwum publikacji.
 - Wypłata odszkodowania za krzywdę moralną i naruszenie prawa do wizerunku.
 - Publiczne przeprosiny.



Karta roli procesowej – Influencerka (matka – pozwana)

- Twoje argumenty:
 - Publikacje były sposobem na zarabianie i zapewnienie dziecku dobrych warunków życia.
 - Nie miały na celu krzywdy – ukazywały ciepłe i radosne momenty.
 - Jako rodzic miałaś prawo decydować o tym, co pokazywać, gdy dziecko było małe.
 - Usunięcie całego archiwum może zniszczyć markę i źródło utrzymania.
- Twoje oczekiwania:

Oddalenie pozwu lub kompromis (np. pozostawienie części materiałów, usunięcie tylko najbardziej kontrowersyjnych).



Karta roli procesowej – Pełnomocnik NGO chroniącej prawa cyfrowe

- Twoje argumenty:
 - Dziecko, nawet jeśli rodzic prowadzi działalność zawodową, ma prawo do prywatności i ochrony danych.
 - „Sharenting komercyjny” łączy życie prywatne dziecka z interesem finansowym rodzica – jest szczególnie ryzykowny.
 - Międzynarodowe konwencje i regulacje (np. RODO) chronią prawo jednostki do decydowania o wizerunku i danych osobowych.
- Twoje oczekiwania:
 - Jasne określenie granicy między prawem rodzica do pracy a prawem dziecka do prywatności.
 - Wypracowanie standardów, które zapobiegą podobnym nadużyciom w przyszłości.



Karta roli procesowej – Sędzia

- Twoje zadania:
 - Wysłuchać wszystkich stron i zadawać pytania (np. Jak publikacje wpłynęły na życie osobiste dziecka? Czy matka konsultowała treści z dzieckiem? Jakie przepisy chronią prawa dziecka?).
 - Podsumować argumenty, wskazując konflikt: prawo do prywatności dziecka kontra wolność działalności zawodowej rodzica.
 - Uwaga: nie wydawać wyroku – celem jest zrozumienie sprzecznych praw.



Karta roli procesowej – Obserwator 1.

- Twoje zadania:
 - Pilnować, czy wszyscy uczestnicy mają możliwość wypowiedzi.
 - Notować, czy grupa przestrzega zasad dialogu i współpracy.
 - Zapisywać strategie osiągnięcia konsensusu.



Karta roli procesowej – Obserwator 2.

- Twoje zadania:
 - Analizować argumentację grupy i notować mocne oraz słabe strony propozycji.
 - Przygotować krótkie podsumowanie dla klasy: jakie rozwiązania udało się wypracować, jakie były trudności.
 - Zadawać dodatkowe pytania grupie po zakończeniu dyskusji, wspierając refleksję nad procesem.

Sprawa sądowa. Szkoła kontra rodzice – publikacja zdjęć uczniów

KARTA PRACY (WERSJA C)

Tło sprawy

Szkoła podstawowa regularnie publikuje na stronie internetowej i w mediach społecznościowych zdjęcia z uroczystości (rozpoczęcie roku, akademie, zawody sportowe). Celem jest promocja placówki i dokumentowanie życia społeczności uczniowskiej.

Część rodziców sprzeciwiła się temu, twierdząc, że nie wyrazili zgody na publikację wizerunku swoich dzieci. Uważają, że naruszono prawo dziecka do prywatności oraz ich prawo do decydowania o wizerunku dziecka.



Karta roli procesowej – Rodzice (powodowie)

- Wasze argumenty:
 - Wizerunek dziecka jest dobrem osobistym chronionym prawem.
 - Szkoła nie ma prawa publikować zdjęć bez zgody rodziców/opiekunów.
 - Zdjęcia w internecie mogą narazić dzieci na zagrożenia (np. cyberprzemoc, wykorzystanie przez osoby niepowołane).
 - Alternatywne formy dokumentowania uroczystości (zdjęcia grupowe, ujęcia z daleka, bez twarzy) są możliwe.
- Wasze oczekiwania:
 - Usunięcie opublikowanych zdjęć.
 - Wprowadzenie jasnych zasad publikacji zdjęć w przyszłości.
 - Ewentualne przeprosiny od szkoły.

**Karta roli procesowej – Szkoła (pозwana)**

- Twoje argumenty:
 - Publikacje promują szkołę i pokazują życie społeczności uczniowskiej.
 - Dokumentowanie uroczystości to element budowania wizerunku placówki i relacji ze społecznością.
 - Większość rodziców nie zgłasza sprzeciwu, a dzieci często są dumne z publikowanych osiągnięć.
 - Zdjęcia nie były upokarzające – pokazywały wydarzenia i sukcesy uczniów.
- Twoje oczekiwania:
Oddalenie pozwu lub kompromis (np. publikacja tylko zdjęć grupowych, uzyskiwanie indywidualnych zgód, zamazywanie twarzy wybranych uczniów).

**Karta roli procesowej – Pełnomocnik NGO chroniącej prywatność dzieci**

- Twoje argumenty:
 - Wizerunek dziecka podlega szczególnej ochronie.
 - Brak zgody rodziców oznacza naruszenie prawa do prywatności.
 - Placówki edukacyjne muszą kierować się zasadą „dobro dziecka ponad interes instytucji”.
 - Istnieją alternatywne sposoby promocji szkoły bez ryzyka naruszenia praw uczniów.
- Twoje oczekiwania:
 - Ograniczenie praktyki publikowania zdjęć dzieci w sieci.
 - Wprowadzenie procedur chroniących prawa uczniów.



Karta roli procesowej – Sędzia

- Twoje zadania:
 - Wysłuchać wszystkich stron i zadawać pytania (np. jakie zagrożenia widzą rodzice? Dlaczego szkoła nie uzyskała zgody od wszystkich? Jakie przepisy prawa chronią dzieci?).
 - Podsumować argumenty, wskazując konflikt: prawo dziecka i rodziców do prywatności kontra prawo szkoły do promocji i swobody informacyjnej.
 - Uwaga: nie wydawać wyroku – celem jest wyjaśnienie sporu i poszukiwanie rozwiązań.



Karta roli procesowej – Obserwator 1.

- Twoje zadania:
 - Pilnować, czy każdy uczestnik ma możliwość wypowiedzi.
 - Notować przebieg dyskusji i przestrzeganie zasad dialogu.
 - Obserwować, jakie strategie grupa stosuje, aby osiągnąć konsensus.



Karta roli procesowej – Obserwator 2.

- Twoje zadania:
 - Analizować argumentację grupy i notować mocne oraz słabe strony propozycji.
 - Przygotować krótkie podsumowanie dla klasy: jakie rozwiązania udało się wypracować, jakie były trudności.
 - Zadawać dodatkowe pytania grupie po zakończeniu dyskusji, wspierając refleksję nad procesem.

Sprawa sądowa. Dziadkowie kontra rodzice – publikacja zdjęć wnuków

KARTA PRACY (WERSJA D)

Tło sprawy

Dziadkowie regularnie publikują w internecie (np. na Facebooku) zdjęcia swoich wnuków. Robią to z dumy i chęci dzielenia się radością z bliskimi oraz znajomymi. Rodzice sprzeciwiają się tej praktyce, argumentując, że to oni mają wyłączne prawo decydować o wizerunku dziecka. Spór zaostrza się na tyle, że rodzice kierują sprawę do sądu rodzinnego, domagając się zakazu publikowania zdjęć przez dziadków.



Karta roli procesowej – Rodzice (powodowie)

- Wasze argumenty:
 - To rodzice decydują o sprawach dziecka, w tym o jego wizerunku.
 - Publikacja zdjęć w internecie może narazić dzieci na zagrożenia (kradzież danych, cyberprzemoc).
 - Brak zgody rodziców oznacza naruszenie prawa do prywatności dziecka.
- Oczekiwania:
 - Całkowity zakaz publikowania zdjęć bez zgody rodziców.
 - Usunięcie już opublikowanych fotografii.
 - Poszanowanie decyzji rodzicielskiej w przyszłości.



Karta roli procesowej – Dziadkowie (pozwani)

- Wasze argumenty:
 - Publikacja zdjęć wyraża dumę i radość z posiadania wnuków.
 - Zdjęcia publikowane są w gronie rodziny i znajomych, nie w celach komercyjnych.
 - Zakaz publikacji narusza prawo do wolności wypowiedzi i podtrzymywania więzi rodzinnych.
- Wasze oczekiwania:
 - Możliwość dalszego publikowania zdjęć w ograniczonym zakresie (np. tylko w zamkniętych grupach).
 - Rozwiązanie oparte na zaufaniu i kompromisie, a nie sztywnym zakazie.



Karta roli procesowej – Pełnomocnik NGO wspierającej prawa dziecka

- Twoje argumenty:
 - Dobro dziecka ma pierwszeństwo przed interesem dorosłych.
 - Rodzice mają prawo i obowiązek podejmowania decyzji w imieniu dziecka.
 - Dziadkowie powinni szanować decyzje rodziców – działania nie mogą zagrażać bezpieczeństwu dziecka.
- Twoje oczekiwania:
 - Jasne uregulowanie zasad publikacji zgodnie z wolą rodziców.
 - Edukacja rodziny o zagrożeniach publikowania wizerunku dzieci w sieci.



Karta roli procesowej – Sędzia

- Twoje zadania:
 - Wysłuchać wszystkich stron i zadawać pytania, np.:
 - Do rodziców: Czy dopuszczacie jakiegokolwiek formy publikacji zdjęć?
 - Do dziadków: Czy rozumiecie ryzyka związane z publikacją wizerunku?
 - Do NGO: Jakie przepisy prawne mają zastosowanie w tej sprawie?
 - Podsumować konflikt: autonomia rodzicielska w decydowaniu o sprawach dziecka kontra prawo dziadków do wolności wypowiedzi i więzi rodzinnych.
 - Uwaga: nie wydawać wyroku – celem jest poszukiwanie kompromisu i ochrona dobra dziecka.



Karta roli procesowej – Obserwator 1.

- Twoje zadania:
 - Pilnować, czy każdy uczestnik ma możliwość wypowiedzi.
 - Notować przebieg dyskusji i przestrzeganie zasad dialogu.
 - Obserwować strategie grupy w osiągnięciu konsensusu.



Karta roli procesowej – Obserwator 2.

- Twoje zadania:
 - Analizować argumentację grupy i notować mocne oraz słabe strony propozycji.
 - Przygotować krótkie podsumowanie dla klasy: jakie rozwiązania udało się wypracować, jakie były trudności.
 - Zadawać dodatkowe pytania grupie po zakończeniu dyskusji, wspierając refleksję nad procesem.

Możliwe kompromisy

MATERIAŁ DODATKOWY

➤ **Nastolatka kontra rodzice – sharenting**

Spór: Nastolatka nie chce, by rodzice publikowali jej zdjęcia.

Możliwe kompromisy:

1. Rodzice usuwają część zdjęć z przeszłości, a nowe publikują tylko za zgodą dziecka.
2. Profil rodziców zostaje ustawiony jako „prywatny”, dostępny tylko dla najbliższej rodziny.
3. Rodzice i nastolatka wspólnie wybierają, które zdjęcia mogą pozostać w sieci jako „rodzinne wspomnienia”.

➤ **Influencerka kontra dorosłe dziecko**

Spór: Dziecko żąda usunięcia archiwum bloga / konta na Instagramie prowadzonego przez matkę.

Możliwe kompromisy:

1. Usunięcie najbardziej wrażliwych zdjęć i postów, ale pozostawienie części neutralnych materiałów (np. kulinarnych, poradniczych).
2. Zablokowanie publicznego dostępu do archiwum – dostęp tylko dla subskrybentów/wybranej grupy.
3. Wypłata symbolicznego zadośćuczynienia i wspólne stworzenie zasad dalszej działalności matki bez naruszania prywatności dziecka.

➤ **Szkoła kontra rodzice – zdjęcia z uroczystości**

Spór: Szkoła publikuje zdjęcia uczniów, część rodziców się sprzeciwia.

Możliwe kompromisy:

1. Szkoła publikuje zdjęcia grupowe, bez wyraźnego ukazywania twarzy poszczególnych dzieci.
2. Rodzice podpisują zgody na publikację tylko w określonych sytuacjach (np. uroczystości publiczne, a nie zajęcia codzienne).
3. Utworzenie zamkniętej galerii online dostępnej tylko dla rodziców uczniów z klasy/szkoły.

Dziadkowie kontra rodzice – publikacja zdjęć wnuków

Spór: Dziadkowie publikują zdjęcia wnuków wbrew woli rodziców.

Możliwe kompromisy:

1. Dziadkowie mogą publikować zdjęcia, ale wyłącznie w zamkniętych grupach rodzinnych (bez publicznego dostępu).
2. Rodzice i dziadkowie wspólnie ustalają listę zdjęć, które mogą zostać opublikowane.
3. Wprowadzenie „rodzinnej umowy” – dziadkowie zawsze pytają o zgodę przed publikacją nowych zdjęć.

Kontekst – materiał dodatkowy

➤ **Nastolatka kontra rodzice – sharenting**

[Wyrok sądu w Hadze \(Holandia, 2018\)](#)

Ojciec zażądał usunięcia vlogów, w których matka pokazywała rodzinne życie małych dzieci, obawiając się cyberprzemocy czy pedofilii. Sąd przyznał rację ojcu – nakazał usunięcie materiałów, ale zezwolił na ograniczone publikacje np. w prywatnych profilach z dostępem tylko dla znajomych.

➤ **Influencerka kontra dorosłe dziecko**

[Postępowania w Norwegii \(2019\)](#)

Sąd apelacyjny uznał, że matka naruszyła prywatność córki, publikując wrażliwe materiały online. Wyrok nakładał kary za naruszenie integralności prywatnej dziecka oraz przypominał o obowiązku ochrony dzieci, nawet przez samych rodziców.

➤ **Szkoła kontra rodzice – zdjęcia z uroczystości**

W polskich szkołach zasadniczo kwestie zdjęć są regulowane zgodą podpisywaną przez rodziców na początku roku szkolnego, publikacją zdjęć grupowych lub oznaczaniem uczniów, których wizerunek wymaga zasłonięcia/zamaskowania przed publikacją w internecie. Jako ciekawostkę można zaprezentować kontekst poważnego wykroczenia ze strony szkoły.

[Robbins v. Lower Merion School District \(USA\)](#)

„WebcamGate”: szkoła zdalnie aktywowała kamery w szkolnych laptopach uczniów w domach, bez ich wiedzy. Część zdjęć zostało wykorzystanych do dyscyplinowania. Sąd przychylił się do wstrzymania tego proceduru i nakazał zaprzestanie takich działań oraz zwrot kosztów prawnych.

➤ **Dziadkowie kontra rodzice – publikacja zdjęć wnuków**

[Wyrok sądu w Holandii \(2020\)](#)

Sąd nakazał babci usunięcie zdjęć wnuków opublikowanych bez zgody ich rodziców. Zgodnie z holenderskim prawem dzieci do 16 roku życia wymagają zgody rodziców na publikację ich wizerunku. Babcia może zostać ukarana grzywną za opór.

Karta ewaluacyjna

1. Co nowego zapamiętałem(-am) z dzisiejszych zajęć?

.....
.....

2. Co mogę zastosować w swoim życiu codziennym?

.....
.....

3. Jak oceniam zajęcia? (zaznacz na osi)

mało ciekawe —————▶ bardzo ciekawe